

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

NACRT

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA
O SOCIJALNOM OSIGURANJU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE
I KRALJEVINE DANSKE
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, studeni 2005.

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA
O SOCIJALNOM OSIGURANJU
IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I KRALJEVINE DANSKE**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje predloženog Zakona o potvrđivanju Ugovora o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske, potpisanog 21. travnja 2005. sadržana je u članku 139. stavku 1., a u svezi s člankom 56. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Međudržavni odnosi na području socijalnog osiguranja između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske uređeni su Konvencijom između bivše SFRJ i Kraljevine Danske o socijalnom osiguranju sklopljene 22. lipnja 1977., koja se u odnosima između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske primjenjuje na temelju sukcesije.

Stupanjem na snagu Ugovora o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske (u daljnjem tekstu: Ugovor o socijalnom osiguranju) prestat će primjena dosadašnje Konvencije, a mjerodavna državna i provedbena tijela dviju država međusobnim će sporazumima u skladu s odredbama Ugovora o socijalnom osiguranju urediti postupak za ostvarivanje prava.

Primjena Ugovora utjecat će na kvalitetniju i primjereniju socijalnu sigurnost državljana, odnosno osiguranika obiju država koji su tijekom svog radnog vijeka razdoblja osiguranja ostvarili u obje države.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Prijedlogom Zakona potvrđuje se Ugovor o socijalnom osiguranju, potpisan 21. travnja 2005. u Kopenhagenu, kako bi, prema članku 140. Ustava Republike Hrvatske, odredbe Ugovora nakon njegovog stupanja na snagu, postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske i izravno se primjenjivale pri ostvarivanju prava iz socijalnog osiguranja koja su uređena Ugovorom.

Prijedlogom Zakona, odnosno Ugovorom o socijalnom osiguranju koji je njegov sastavni dio uređuju se:

- prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite, koja obuhvaćaju zaštitu majčinstva i osiguranje za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti,
- prava iz obveznog mirovinskog (i invalidskog) osiguranja, koje obuhvaća i osiguranje za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti i

- pravo na doplatak za djecu.

Prava se u Ugovoru zasnivaju na sljedećim uobičajenim načelima za dvostrane ugovore na području socijalnog osiguranja:

- *jedinstvenosti pravnog područja* država ugovornih stranaka u primjeni propisa iz socijalnog osiguranja, što znači da se pri stjecanju i korištenju prava uzimaju u obzir pravne činjenice nastale u objema državama;

- *jednakosti pravnog položaja državljana i osiguranika* dviju država u pogledu prava i obveza određenih zakonodavstvom ugovorne stranke na čijem se području osoba nalazi;

- *zbrajanja razdoblja osiguranja* ili drugih razdoblja koja se prema pravnim propisima ugovornih stranaka uzimaju u obzir za ispunjenje uvjeta radi stjecanja prava na davanja;

- *zajamčenoj isplati priznatih davanja* (mirovina i drugih davanja) stečenih prema zakonodavstvu ugovornih stranaka, iz jedne ugovorne stranke na područje druge ugovorne stranke;

- *zaštiti stečenih prava i prava u tijeku stjecanja* u slučaju otkazivanja Ugovora.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU OVOG ZAKONA

Provedba ovog Zakona ne zahtijeva dodatno izdvajanje financijskih sredstava iz državnog proračuna.

Naime, ovaj Ugovor o socijalnom osiguranju predstavlja kontinuitet u odnosima dviju država na području socijalnog osiguranja, te izvršenje Ugovora ne iziskuje dodatana sredstva u državnom proračunu.

Vrijedno je napomenuti da će svaka od ugovornih stranaka isplaćivati korisniku dio mirovine u vrijednosti primjerenoj dužini rada, odnosno mirovinskog staža ostvarenog na njezinom području.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU ODNOSNO STUPANJE NA SNAGU ZAKONA DANOM OBJAVE

Temelj za donošenje Zakona o potvrđivanju Ugovora o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske po hitnom postupku, nalazi se u odredbi članka 159. stavka 1. i 2. Poslovnika Hrvatskog sabora ("Narodne novine", broj 6/02 - pročišćeni tekst, 41/02, 91/03 i 58/04) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka ne mogu vršiti izmjene ili dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj Prijedlog zakona raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku, objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

VI. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

Na temelju članka 16. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora ("Narodne novine" broj 28/96), a polazeći od članka 139. Ustava Republike Hrvatske predlaže se donošenje Zakona o potvrđivanju Ugovora o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske.

Konačni prijedlog Zakona o potvrđivanju Ugovora o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske glasi:

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA O SOCIJALNOM OSIGURANJU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I KRALJEVINE DANSKE

Članak 1.

Potvrđuje se Ugovor o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske potpisan u Kopenhagenu 21. travnja 2005. u izvorniku na hrvatskom, danskom i engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora iz članka 1. ovoga Zakona u izvorniku na hrvatskom jeziku glasi:

UGOVOR
O SOCIJALNOM OSIGURANJU
IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE
I
KRALJEVINE DANSKE

Vlada Republike Hrvatske i
Vlada Kraljevine Danske,
odlučne da surađuju na polju socijalne sigurnosti,
odlučile su zaključiti Ugovor u tu svrhu
te su dogovorile sljedeće

DIO I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.
DEFINICIJE

1. Za svrhu ovog Ugovora:

- a) "ugovorna stranka" znači, ovisno o sadržaju, Republiku Hrvatsku ili Kraljevinu Dansku;
- b) "područje" znači, u odnosu na Republiku Hrvatsku, njezino područje, a u odnosu na Kraljevinu Dansku, njezino nacionalno područje, bez Grenlanda i Otočja Faroe;
- c) "zakonodavstvo" znači, ovisno o sadržaju, postojeće zakone, uredbe i upravne propise navedene u članku 2.;
- d) "nadležno tijelo" znači, u odnosu na Republiku Hrvatsku, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, a u odnosu na Kraljevinu Dansku, Ministarstvo socijalnih poslova;
- e) "nadležni nositelj" znači ustanovu odgovornu za pružanje davanja prema zakonodavstvu koje se primjenjuje; ili tijelo, ili vlast ovlaštenu od strane nadležnog tijela ugovorne stranke;
- f) "prebivalište" znači, u odnosu na Republiku Hrvatsku, mjesto prebivališta određeno zakonima i drugim pravnim propisima, a u odnosu na Kraljevinu Dansku, na zakonu uspostavljeno redovno prebivalište;
- g) "boravak" znači privremeno zadržavanje;
- h) "radnik" znači
u odnosu na Republiku Hrvatsku, osobu zaposlenu kod poslodavca, odnosno osobu koja obavlja djelatnost na osnovi koje je osigurana kao zaposlenik prema zakonodavstvu navedenom u članku 2. ovog Ugovora;
u odnosu na Kraljevinu Dansku, svaku osobu koja, u odnosu na činjenicu da obavlja djelatnost kao zaposlena osoba, podliježe:
 - zakonodavstvu o nesrećama na poslu i profesionalnim bolestima u razdoblju do 1. rujna 1977;
 - zakonodavstvu o dopunskim mirovinama zaposlenih osoba (Sustav dopunskih mirovina tržišta rada, ATP), u razdoblju započetom na dan ili nakon dana 1. rujna 1977.;
- i) "samostalni djelatnik" znači, u odnosu na Republiku Hrvatsku, osobu koja samostalno obavlja profesionalnu, zanatsku, uslužnu, trgovačku, poljoprivrednu ili neku sličnu gospodarsku djelatnost na temelju koje je obvezno osigurana prema hrvatskom zakonodavstvu navedenom u članku 2. ovog Ugovora; a u odnosu na Kraljevinu Dansku, svaku osobu koja može ostvariti pravo na davanja primjenom zakonodavstva o dnevnim novčanim naknadama za slučaj bolesti ili majčinstva, i koja ostvaruje prihod od samostalne gospodarske djelatnosti;
- j) "razdoblja osiguranja" znače razdoblja doprinosa, i razdoblja određena ili priznata kao razdoblja osiguranja prema zakonodavstvu prema kojem su navršena, te sva druga razdoblja koja se prema tom zakonodavstvu uzimaju u obzir za ostvarivanje prava na davanja;
- k) "razdoblja zaposlenja" znače razdoblja određena ili priznata takvima prema zakonodavstvu prema kojem su navršena, te sva druga razdoblja koja se takvima smatraju, ako su prema tom zakonodavstvu izjednačena s razdobljima zaposlenja;
- l) "razdoblja prebivanja" znače razdoblja utvrđena ili priznata kao razdoblja prebivanja prema zakonodavstvu na temelju kojega su navršena ili se smatraju navršenima;
- m) "davanja i mirovine" znače sva novčana davanja i mirovine, uključujući i sve sastavne dijelove predviđene zakonodavstvima ugovornih stranaka, povećanja na ime usklađivanja i dopunske doplatke, osim ako ovim Ugovorom nije drugačije predviđeno, kao i jednokratna davanja koja mogu biti isplaćena umjesto mirovine;

- n) "član obitelji" znači svaku osobu, koja je određena ili priznata takvom prema zakonodavstvu ugovorne stranke kojoj pripada nositelj nadležan za isplatu davanja;
 - o) "davanja u naravi" znače zdravstvenu zaštitu koja se pruža u sklopu zdravstvenog osiguranja, prema zakonodavstvu koje se primjenjuje.
2. Druge riječi i izrazi koji se koriste u ovom Ugovoru imaju značenje koje im odgovarajuće pripisuje odnosno zakonodavstvo.

Članak 2.

ZAKONODAVSTVO NA KOJE SE PRIMJENJUJE UGOVOR

1. Ovaj se Ugovor primjenjuje:

u odnosu na Republiku Hrvatsku, na zakonodavstvo o:

- a) obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti, koje obuhvaća zaštitu majčinstva i osiguranje za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti;
- b) obveznom mirovinskom osiguranju (starosna, invalidska i obiteljska mirovina, profesionalna rehabilitacija i novčana naknada za tjelesno oštećenje), koje obuhvaća i osiguranje za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti;
- c) doplatku za djecu;

u odnosu na Kraljevinu Dansku, na zakonodavstvo o:

- a) nacionalnom zdravstvenom osiguranju;
- b) bolničkoj skrbi;
- c) zaštiti majčinstva;
- d) dnevnim novčanim naknadama za slučaj bolesti i rođenja djeteta;
- e) osiguranju za slučaj industrijskih ozljeda i profesionalnih bolesti;
- f) obiteljskim davanjima;
- g) socijalnim mirovinama;
- h) dopunskim mirovinama tržišta rada (ATP).

2. Ovaj će se Ugovor primjenjivati i na zakonodavstvo kojim se mijenja ili zamjenjuje ili dopunjuje zakonodavstvo navedeno u stavku 1. ovog članka.
3. Usprkos odredbi stavka 2. ovog članka, ovaj će se Ugovor primjenjivati na zakone ili pravne propise koji uređuju nove grane socijalnog osiguranja samo ako se tako dogovore nadležna tijela.
4. Ovaj se Ugovor neće primjenjivati na zakonodavstvo koje proširuje primjenu zakonodavstva određenog stavkom 1. ovog članka na nove kategorije osoba, ako nadležno tijelo te ugovorne stranke tako odluči i o tome pošalje obavijest u roku od 6 mjeseci od dana slanja obavijesti o tom zakonodavstvu, kao što je navedeno u članku 34., pod c).

Članak 3.

OSOBE

Ovaj će se Ugovor primjenjivati na sve državljane Republike Hrvatske i Kraljevine Danske koji imaju prebivalište na području Republike Hrvatske ili Kraljevine Danske i koji podliježu ili su podliježali zakonodavstvu navedenom u članku 2., kao i na članove obitelji i nadživjele članove obitelji tih osoba, ako njihova prava proistječu iz prava tih osoba.

Članak 4.
JEDNAKOST U PRIMJENI ZAKONODAVSTVA

Nije li ovim Ugovorom određeno drugačije, prema svim državljanima ugovornih stranaka koje prebivaju na području Republike Hrvatske ili Kraljevine Danske na koje se ovaj Ugovor primjenjuje, ugovorna će stranka jednako postupati u odnosu na prava i obveze koje proizlaze iz zakonodavstva ugovorne stranke navedenog u članku 2. ili iz ovog Ugovora.

Članak 5.
IZVOZ DAVANJA

Ako ovim Ugovorom nije drugačije određeno, davanja stečena na temelju zakonodavstva jedne ugovorne stranke ne podliježu smanjenju, izmjeni, mirovanju, obustavi ili zaplijeni zbog činjenice što korisnik prebiva ili boravi na području druge ugovorne stranke, te će se davanja isplaćivati na područje druge ugovorne stranke.

Članak 6.
POKLAPANJE DAVANJA

1. Primjenom ovog Ugovora ne može se ostvariti niti zadržati pravo na nekoliko istovrsnih davanja na temelju istog razdoblja prebivanja, zaposlenja ili osiguranja, osim ako nije drugačije predviđeno ovim Ugovorom.
2. Odredbe zakonodavstva jedne ugovorne stranke o smanjenju, mirovanju ili obustavi davanja u slučaju poklapanja s drugim davanjima ili drugim prihodom mogu se primijeniti i onda kada je pravo na ta davanja ostvareno prema zakonodavstvu druge ugovorne stranke ili kada je takav prihod ostvaren na području druge ugovorne stranke.
3. Odredba stavka 2. ovog članka neće se primijeniti prilikom priznavanja davanja za invalidnost, starost, nadživjele članove obitelji ili za ozljedu na poslu i profesionalnu bolest, koja isplaćuju nositelji obiju ugovornih stranaka u skladu sa zakonodavstvom navedenim u članku 2. ovog Ugovora.

DIO II.
ODREDBE O ZAKONODAVSTVU KOJE SE PRIMJENJUJE

Članak 7.
OPĆE PRAVILO

1. U odnosu na zakonodavstvo navedeno u članku 2., osobe obuhvaćene ovim Ugovorom su, za vrijeme prebivanja na području druge ugovorne stranke, osigurane prema zakonodavstvu te stranke.
2. Radnici i samostalni djelatnici koji prebivaju na području jedne ugovorne stranke, a rade ili obavljaju svoju djelatnost na području druge ugovorne stranke, osigurani su primjenom zakonodavstva prema kojem su zaposleni ili prema kojem obavljaju samostalnu djelatnost.

Članak 8.
POSEBNA PRAVILA KOJA SE PRIMJENJUJU NA ODREĐENE OSOBE

1. Opće pravilo članka 7. podliježe sljedećim iznimkama:

- a) Osoba koja obavlja plaćene poslove prema zakonodavstvu jedne ugovorne stranke, zaposlena kod poslodavca čije se registrirano sjedište ili mjesto poslovanja nalazi na području te stranke, a koju je taj poslodavac uputio na područje druge ugovorne stranke da tamo privremeno obavlja poslove za račun tog poslodavca, i nadalje će podlijevati zakonodavstvu prve ugovorne stranke tijekom izaslanja na područje posljednje ugovorne stranke, pod uvjetom da pretpostavljeno trajanje rada ne prelazi 12 mjeseci. Ako trajanje poslova koje treba obaviti na području druge ugovorne stranke prelazi 12 mjeseci, zbog nepredvidivih okolnosti, zakonodavstvo prve ugovorne stranke će se nastaviti primjenjivati do okončanja poslova, pod uvjetom da su nadležna tijela dala suglasnost. Takva suglasnost mora biti zatražena prije isteka prvotnog razdoblja od 12 mjeseci. Takvo dodatno razdoblje ne može trajati duže od 12 mjeseci.
 - b) Putujuće osoblje zaposleno u prijevoznom ili zrakoplovnom poduzeću, čije se registrirano sjedište ili mjesto poslovanja nalazi na području jedne ugovorne stranke, a koji posluje na području druge ugovorne stranke, podliježe zakonodavstvu prve ugovorne stranke.
 - c) Posada broda i druge osobe zaposlene na brodu podliježu zakonodavstvu one ugovorne stranke čiju zastavu brod vije. Ako se u svrhu obavljanja poslova na brodu koji vije zastavu jedne ugovorne stranke, tijekom njegova zadržavanja na području druge ugovorne stranke, zaposli radnik osiguran prema zakonodavstvu posljednje stranke, on će i dalje podlijevati zakonodavstvu te stranke.
2. Državni i drugi javni službenici upućeni na područje druge ugovorne stranke podliježu zakonodavstvu države šiljateljice.
 3. Odredbe stavka 1. i 2. odgovarajuće će se primijeniti na prateće članove obitelji, osim ako oni na temelju vlastitog zaposlenja ostvaruju davanja prema zakonodavstvu ugovorne stranke na čijem području prebivaju.

Članak 9.

ČLANOVI DIPLOMATSKIH MISIJA I KONZULARNIH UREDA

Ovaj Ugovor ne utječe na odredbe Bečke konvencije o diplomatskim odnosima, kao ni na odredbe Bečke konvencije o konzularnim odnosima, a u odnosu na zakonodavstvo navedeno u članku 2.

Članak 10.

IZNIMKE OD ČLANAKA 7. I 8.

Nadležna tijela ugovornih stranaka, ili tijela koja su ovlaštena od strane nadležnih tijela, mogu međusobnim dogovorom predvidjeti iznimke u odnosu na članke 7. i 8. u interesu određenih kategorija osoba ili određenih osoba.

DIO III.

DAVANJA ZA SLUČAJ BOLESTI I MAJČINSTVA

Članak 11.

OPĆA ODREDBA

Državljeni jedne ugovorne stranke i članovi njihovih obitelji, koji prebivaju na području druge ugovorne stranke, koristit će jednaka prava na sva davanja za slučaj bolesti i majčinstva prema zakonodavstvu te stranke kao i njezini državljani.

Članak 12.

ZBRAJANJE RAZDOBLJA OSIGURANJA, ZAPOSLENJA ILI PREBIVANJA

Nadležni nositelj ugovorne stranke čije zakonodavstvo uvjetuje stjecanje, zadržavanje ili ponovnu uspostavu prava na davanje za bolest ili majčinstvo u naravi i u novcu, navršavanjem određenih razdoblja osiguranja, zaposlenja ili prebivanja, u mjeri u kojoj je to potrebno, uzima u obzir razdoblja osiguranja, zaposlenja ili prebivanja navršena prema zakonodavstvu druge ugovorne stranke, kao da su to razdoblja navršena prema njegovom vlastitom zakonodavstvu.

Članak 13.

ODREĐIVANJE NOVČANIH DAVANJA U SLUČAJU BOLESTI I MAJČINSTVA

Ako zakonodavstvo jedne ugovorne stranke određuje da se obračun novčanih davanja za bolest i majčinstvo temelji na godišnjem ili prosječnom prihodu od plaće ili druge zarade koju je osiguranik primio, nadležni nositelj će odrediti taj godišnji ili prosječni prihod isključivo u odnosu na prihod za koji je potvrđeno da je ostvaren tijekom razdoblja navršenih prema tom zakonodavstvu.

Članak 14.

ISPLATA NOVČANIH DAVANJA U INOZEMSTVO

Ako državljani ugovorne stranke ostvaruju pravo na dnevna novčana davanja za bolest i majčinstvo prema zakonodavstvu ugovorne stranke, takva će davanja pripadati tim osobama i onda ako one borave na području druge ugovorne stranke pod istim uvjetima i u jednakoj mjeri koja se primjenjuje na državljane ugovorne stranke na čijem se području nalazi nadležna ustanova.

DIO IV.

OSIGURANJE ZA SLUČAJ NESREĆA NA POSLU I PROFESIONALNIH BOLESTI

Članak 15.

ODREĐIVANJE STUPNJA INVALIDNOSTI

Pri određivanju stupnja invalidnosti, koja je nastala kao posljedica nesreće na poslu ili profesionalne bolesti, prema zakonodavstvu jedne ugovorne stranke, uzet će se u obzir i svaka ranija ozljeda obuhvaćena osiguranjem druge ugovorne stranke.

Članak 16.

PROFESIONALNE BOLESTI

Ako je profesionalna bolest izbila nakon što je određena osoba na području obiju ugovornih stranaka obavljala poslove koji bi mogli uzrokovati takvu bolest, davanja će se priznati prema zakonodavstvu one ugovorne stranke na čijem području je ta osoba posljednji put obavljala navedene poslove.

Članak 17.

POGORŠANJE PROFESIONALNE BOLESTI

U slučaju pogoršanja profesionalne bolesti za koju je hrvatski ili danski državljani primao ili prima davanja prema zakonodavstvu jedne ugovorne stranke, primijenit će se sljedeća pravila:

- a) ako korisnik, za vrijeme primanja davanja, nije obavljao poslove prema zakonodavstvu druge ugovorne stranke koji su mogli uzrokovati ili pogoršati tu bolest, nadležni nositelj prve ugovorne stranke obavezan je snositi davanja, prema svojem zakonodavstvu, uzimajući u obzir i pogoršanje;
- b) ako je korisnik, za vrijeme primanja davanja, bio zaposlen prema zakonodavstvu druge ugovorne stranke na poslovima koji su mogli uzrokovati ili pogoršati tu bolest, nadležni je nositelj prve ugovorne stranke obavezan snositi davanja prema svojem zakonodavstvu, ne uzimajući u obzir pogoršanje. U tom slučaju, nadležni će nositelj druge ugovorne stranke priznati dodatak korisniku, a njegova će se svota odrediti prema zakonodavstvu koje on primjenjuje i bit će jednaka razlici između davanja koja pripadaju nakon pogoršanja i onih koja bi mu pripadala prije pogoršanja, da je do bolesti došlo prema zakonodavstvu te ugovorne stranke.

Članak 18.

ODREĐIVANJE NOVČANIH DAVANJA ZA NESREĆE NA POSLU I PROFESIONALNE BOLESTI

Odredba članka 13. odgovarajuće se primjenjuje na određivanje novčanih davanja u odnosu na nesreće na poslu i profesionalne bolesti.

Članak 19.

ISPLATA NOVČANIH DAVANJA ZA NESREĆE NA POSLU I PROFESIONALNE BOLESTI

Odredba članka 14. odgovarajuće se primjenjuje na isplatu dnevnih novčanih davanja u odnosu na nesreće na poslu i profesionalne bolesti.

DIO V.

OBITELJSKA DAVANJA

Članak 20.

OBITELJSKA DAVANJA PREMA DANSKOM ZAKONODAVSTVU

U skladu s odredbama članka 21. ovog Ugovora, dijete koje prebiva na području Kraljevine Danske, a čiji otac ili majka ima hrvatsko državljanstvo i prebiva na području Kraljevine Danske, ima pravo na doplatak za djecu prema danskom zakonodavstvu, pod istim uvjetima koji se primjenjuju na danske državljanke.

Članak 21.

DAVANJE ZA DJECU UDOVICA ILI UDOVACA, I ZA SIROČAD

Djeca udovica ili udovaca koji su hrvatski državljani, kao i siročad hrvatskog državljanstva, imaju pravo, ako prebivaju na području Kraljevine Danske, na poseban doplatak za djecu prema danskom zakonodavstvu, prema istim pravilima koja se primjenjuju na takvu djecu danskih državljanke, ako je dijete prebivalo ili je jedan od njegovih roditelja prebivao na području Kraljevine Danske barem šest mjeseci, a preminuli je otac i/ili majka prebivala na području Kraljevine Danske u trenutku smrti.

Članak 22.

DOPLATAK ZA DJECU PREMA HRVATSKOM ZAKONODAVSTVU

Dijete koje živi na području Republike Hrvatske, a čiji su otac ili majka danski državljani stalno nastanjeni ili zaposleni na području Republike Hrvatske, ima pravo na doplatak za djecu prema hrvatskom zakonodavstvu uz iste uvjete kao i hrvatski državljani.

Članak 23.
PREKLAPANJE DAVANJA

Ako je u odnosu na isto dijete ostvareno pravo na obiteljska davanja i doplatak za djecu istodobno prema zakonodavstvu obiju ugovornih stranaka, isplata obiteljskih davanja i doplatka za djecu može se zahtijevati samo prema zakonodavstvu one ugovorne stranke na čijem području dijete pretežno živi.

DIO VI.
MIROVINE
POSEBNE ODREDBE O DANSKIM DAVANJIMA

Članak 24.
PRIJEVREMENA MIROVINA

1. Hrvatski državljani ostvaruju pravo na prijevremenu mirovinu samo ako su unutar razdoblja mirovinskog staža određenog Zakonom o socijalnim mirovinama bili tjelesno i mentalno sposobni nastaviti normalno se baviti svojim zanimanjem tijekom neprekidnog razdoblja prebivanja na području Kraljevine Danske u trajanju od najmanje 12 mjeseci.
2. Pravo na prijevremenu mirovinu koju su hrvatski državljani ostvarili zbog socijalnih razloga dodatno podliježu uvjetu neprekidnog prebivanja u Kraljevini Danskoj u trajanju od najmanje 12 mjeseci, neposredno prije dana podnošenja zahtjeva za mirovinu, kao i činjenici da je potreba za mirovinom nastala za vrijeme njihova prebivanja u Kraljevini Danskoj.
3. Pravo na prijevremenu mirovinu zbog socijalnih razloga neće ostvariti danski državljani koji su stalno nastanjeni ili zaposleni u Republici Hrvatskoj.

Članak 25.
IZVOZ MIROVINA

1. Socijalna će se mirovina isplaćivati hrvatskom državljaninu koji prebiva na području Republike Hrvatske samo onda ako je ta osoba obavljala zanimanje u svojstvu radnika ili samostalnog djelatnika na području Kraljevine Danske u trajanju od najmanje 12 mjeseci mirovinskog staža određenog Zakonom o socijalnim mirovinama.
2. Ako uvjeti iz stavka 1. ovog članka nisu ispunjeni, socijalna će se mirovina nastaviti isplaćivati hrvatskom državljaninu koji je na socijalnu mirovinu ostvario pravo i nakon njegova preseljenja na područje Republike Hrvatske pod uvjetom da je ta osoba, tijekom razdoblja mirovinskog staža određenog Zakonom o socijalnim mirovinama, neprekidno prebivala u Kraljevini Danskoj najmanje 10 godina, od kojih najmanje 5 godina neposredno prije podnošenja zahtjeva za mirovinu.

Članak 26.
RAZDOBLJA ZAPOSLENJA

Radi provedbe članka 25. stavka 1., primjenjuju se sljedeće odredbe:

- a) ako je osoba obavljala zanimanje kao zaposlena osoba i uplaćivala doprinose prema zakonodavstvu o danskom Sustavu dopunskih mirovina tržišta rada (ATP) za jednu godinu, smatrat će se da je ta osoba navršila razdoblje zaposlenja u trajanju od 12 mjeseci na području Kraljevine Danske ;
- b) ako osoba dokaže da je bila zaposlena na području Kraljevine Danske u bilo kojem razdoblju prije 1. travnja 1964., to će se razdoblje također uzeti u obzir;

- c) ako osoba dokaže da je obavljala samostalnu djelatnost na području Kraljevine Danske u bilo kojem razdoblju, to će se razdoblje također uzeti u obzir.

Članak 27.

ISPLATA DOPUNSKIH DAVANJA I DOPLATAKA

1. Usprkos drugim odredbama ovog Ugovora, dodaci, doplatci i davanja predviđena Zakonom o socijalnim mirovinama koji ne predstavljaju osnovnu svotu, dodatak za prijevremeni odlazak u mirovinu, dodatak za odlazak u invalidsku mirovinu i dodatak za nemogućnost zapošljavanja isplaćivat će se državljaninu bilo koje od ugovornih stranaka koji ima prebivalište izvan područja Kraljevine Danske, samo prema odredbama tog Zakona.
2. Ako je hrvatski državljanin ostvario pravo na dansku prijevremenu mirovinu, preračun te mirovine u mirovinu pripadajuću u većoj svoti zbog posljedica pogoršanja njegove invalidnosti neće se obaviti ako umirovljenik prebiva izvan područja Kraljevine Danske.

Članak 28.

OBRAČUN RAZDOBLJA PREBIVANJA

Odredbe Zakona o socijalnim mirovinama, koje razdoblja boravka u inozemstvu izjednačavaju s prebivanjem u Kraljevini Danskoj pri obračunu razdoblja prebivanja, primijenit će se, u odnosu na ovaj Ugovor, samo na danske državljane.

Članak 29.

OGRANIČENJA U ODNOSU NA STJECANJE PRAVA

Razdoblja prebivanja, navršena primjenom danskog zakonodavstva prije 1. travnja 1957., neće se uzeti u obzir pri određivanju svota socijalnih mirovina priznatih primjenom danskog zakonodavstva koje pripadaju hrvatskim državljanima s prebivalištem u Republici Hrvatskoj.

Članak 30.

ČLANSTVO U ATP

Posebne odredbe, sadržane u danskom zakonodavstvu, o članstvu stranih radnika u Sustavu dopunskih mirovina tržišta rada (ATP), nastavit će se primjenjivati na hrvatske državljane zaposlene na području Kraljevine Danske.

DIO VII.

MIROVINE

POSEBNE ODREDBE O HRVATSKIM DAVANJIMA

Članak 31.

ZBRAJANJE RAZDOBLJA

1. Danski državljani imaju pravo na davanja na temelju hrvatskog zakonodavstva uz iste uvjete kao i hrvatski državljani, bez obzira na to jesu li stalno nastanjeni na području Republike Hrvatske ili Kraljevine Danske.
2. Ne ispunjava li osoba uvjete za stjecanje prava na mirovinu samo na temelju razdoblja osiguranja navršenih prema hrvatskom zakonodavstvu, razdoblja prebivanja navršena u Kraljevini Danskoj uzet će se u obzir ako je osoba bila zaposlena ili je bila samostalni djelatnik prema danskom zakonodavstvu najmanje 12 mjeseci.

3. Ne ispunjava li osoba uvjete za ostvarivanje prava na davanja primjenom stavka 2. ovog članka, hrvatski nadležni nositelj uzet će u obzir i razdoblja osiguranja ili druga priznata razdoblja koja su državljani ugovornih stranaka navršili u trećim državama s kojima je Republika Hrvatska vezana posebnim ugovorom o socijalnom osiguranju, koji predviđa zbrajanje razdoblja koja se uzimaju u obzir, ako tim ugovorom nije drugačije određeno. Davanje priznato na temelju ovog stavka određuje se uz odgovarajuću primjenu odredaba članka 33. ovog Ugovora.
4. Odredbe stavka 2. i 3. ovog članka neće se primijeniti ako je ukupno razdoblje osiguranja navršeno prema hrvatskom zakonodavstvu kraće od 12 mjeseci.

Članak 32.

PONOVRNO ODREĐIVANJE DAVANJA

Ako je davanje priznato primjenom zakonodavstva Republike Hrvatske u vrijeme kada osoba nije imala pravo na odgovarajuće davanje prema zakonodavstvu Kraljevine Danske, to se davanje neće ponovno određivati kada osoba stekne pravo na odgovarajuće davanje prema zakonodavstvu Kraljevine Danske.

Članak 33.

ODREĐIVANJE HRVATSKOG DIJELA DAVANJA

1. Ako osoba ispunjava uvjete za stjecanje prava na mirovinu primjenom članka 31. ovog Ugovora, nadležni će nositelj odrediti svotu davanja isključivo prema hrvatskim razdobljima osiguranja.
2. Ako prema hrvatskom zakonodavstvu u određenim slučajevima nije moguće odrediti hrvatski dio davanja prema stavku 1. ovog članka, hrvatski nadležni nositelj osiguranja odredit će razmjerni dio davanja na sljedeći način:
 - a) Najprije će zbrojiti razdoblja osiguranja navršena prema zakonodavstvu obiju ugovornih stranaka te utvrditi pretpostavljenu svotu davanja na koju bi osiguranik imao pravo ako bi sva zbrojena razdoblja osiguranja bila navršena unutar vlastitog zakonodavstva. Svota davanja koja ne ovisi o dužini navršenih razdoblja osiguranja, također se uzima kao pretpostavljena svota.
 - b) Potom utvrđuje stvarnu svotu davanja na koju osiguranik ima pravo, tako da pretpostavljenu svotu iz točke a) ovog stavka svede na odnos između razdoblja osiguranja navršenih prema zakonodavstvu koje on primjenjuje i ukupno zbrojenih razdoblja osiguranja, utvrđenih prema točki a) ovog stavka.
 - c) Ako je ukupno trajanje razdoblja osiguranja, zbrojenih prema točki a) ovog stavka, duže od najdužeg razdoblja osiguranja prema kojem se, prema hrvatskom zakonodavstvu, utvrđuje visina davanja, nadležni će nositelj pretpostavljenu svotu staviti u odnos između razdoblja osiguranja navršenog prema zakonodavstvu koje on primjenjuje i toga najdužega razdoblja osiguranja određenog hrvatskim zakonodavstvom.
3. Radi primjene stavka 1. ili 2. ovog članka, osnovica za određivanje davanja utvrđuje se isključivo na temelju razdoblja osiguranja navršenih prema hrvatskom zakonodavstvu.

DIO VIII.
RAZNE ODREDBE

Članak 34.
ADMINISTRATIVNI SPORAZUM

Nadležna će tijela ugovornih stranaka, ili tijela koja su ona ovlastila:

- a) sklopiti administrativni sporazum potreban radi primjene ovog Ugovora;
- b) dostavljati jedni drugima sve obavijesti o mjerama poduzetim radi primjene ovog Ugovora;
- c) dostavljati jedni drugima sve obavijesti o promjenama svojeg zakonodavstva koje bi mogle utjecati na primjenu ovog Ugovora;
- d) imenovati u spomenutom administrativnom sporazumu tijela za vezu, radi olakšavanja primjene ovog Ugovora.

Članak 35.
UZAJAMNA POMOĆ

Radi primjene ovog Ugovora

- a) nadležna će tijela i nositelji ugovornih stranaka međusobno pružati pravnu pomoć i postupati kao da primjenjuju vlastito zakonodavstvo. U pravilu će takva uzajamna pravna pomoć, pružena od strane spomenutih tijela i nositelja, biti besplatna;
- b) nadležna tijela i nositelji ugovornih stranaka mogu se izravno obraćati jedni drugima. Pri takvom obraćanju upotrebljavat će engleski jezik;
- c) nadležna tijela, nositelji i sudovi ugovornih stranaka ne smiju odbiti zahtjeve ili druge podnesene isprave samo zato jer su napisane na službenom jeziku druge stranke;
- d) liječničke preglede osoba koje prebivaju ili borave na području druge ugovorne stranke može obavljati nositelj mjesta prebivališta ili boravišta na zahtjev i na teret nadležnog nositelja. Troškovi liječničkih pregleda obavljani u interesu objiju ugovornih stranaka se ne nadoknađuju.

Članak 36.
OSLOBAĐANJE OD PLAĆANJA PRISTOJBI

1. Svako će se oslobađanje od poreza i poštanskih, bilježničkih ili upisnih pristojbi ili njihovo smanjenje, predviđeno zakonodavstvom jedne ugovorne stranke za potvrde i isprave koje treba pribaviti prema zakonodavstvu te stranke, primijeniti i na slične potvrde ili isprave koje treba pribaviti radi primjene zakonodavstva druge ugovorne stranke ili ovog Ugovora.
2. Sve izjave, isprave i potvrde bilo koje vrste, čije je pribavljanje potrebno radi primjene ovog Ugovora, bit će oslobođene ovjere diplomatskih misija ili konzularnih ureda.

Članak 37.
ZAHTJEVI ZA MIROVINE I DAVANJA

Zahtjevi za mirovine i druga davanja podnositi će se u skladu s odredbama Administrativnog sporazuma koji će se sklopiti na osnovi članka 34.

Članak 38.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA, IZJAVA I PRAVNIH SREDSTAVA

Zahtjevi, izjave ili pravna sredstva, koje je primjenom zakonodavstva jedne ugovorne stranke potrebno podnijeti u određenom roku tijelu, nositelju ili sudu te ugovorne stranke, smatrat će se podnesenima u roku ako su u tom istom razdoblju podnesena odgovarajućem tijelu, nositelju ili sudu druge ugovorne stranke. U tom slučaju će tijelo, nositelj ili sud odmah proslijediti primljeni zahtjev, izjavu ili pravno sredstvo nadležnom tijelu, nositelju ili sudu prve ugovorne stranke izravno ili putem nadležnih vlasti te ugovorne stranke. Datum na koji je takav zahtjev, izjava ili pravno sredstvo podneseno tijelu, nositelju ili sudu druge ugovorne stranke smatrat će se datumom njegova podnošenja nadležnom tijelu, nositelju ili sudu koji će ih uzeti u postupak.

Članak 39.

VALUTA PLAĆANJA

1. Isplata davanja priznatih prema ovom Ugovoru obavlja se u valuti ugovorne stranke koja je davanje priznala.
2. Isplata davanja iz stavka 1. korisnicima koji prebivaju na području druge ugovorne stranke obavlja se u skladu sa sporazumom o plaćanju koji vrijedi između ugovornih stranaka na dan plaćanja.
3. Uvede li koja od ugovornih stranaka devizna ograničenja, dvije će vlade odmah zajedno poduzeti mjere kojima će osigurati platni promet između njihovih područja radi primjene ovog Ugovora.

Članak 40.

POVRAT PREPLATE

1. Ako, pri ostvarivanju ili reviziji mirovina ili drugih davanja pripadajućih primjenom ovog Ugovora, nadležni nositelj jedne ugovorne stranke utvrdi da je u određenom razdoblju isplatio korisniku mirovine ili drugog davanja svotu veću od pripadajuće, taj nositelj može zahtijevati od nositelja druge ugovorne stranke, nadležnog za isplatu odgovarajućih davanja tom korisniku, da oduzme preplaćenu svotu od zaostataka davanja koje za isto razdoblje isplaćuje spomenutom korisniku.
2. Ako je nositelj jedne ugovorne stranke isplatio korisniku davanje koje mu ne pripada, taj nositelj može, pod uvjetima i u granicama određenima zakonodavstvom koje nadležni nositelj primjenjuje, zatražiti od nositelja druge ugovorne stranke, nadležnog za isplatu davanja tom korisniku, da oduzme svotu nepripadajućeg davanja od obroka koje isplaćuje spomenutom korisniku. Posljednji nositelj će oduzeti svotu u skladu s uvjetima i ograničenjima takvog poravnania određenih zakonodavstvom koje primjenjuje, kao da je on sam platio nepripadajuće davanje.

Članak 41.

RJEŠAVANJE TEŠKOĆA

1. Nadležna će tijela ugovornih stranaka nastojati riješiti svaki spor koji se može pojaviti u vezi s primjenom ovog Ugovora međusobnim dogovorom.
2. Ako se tim dogovorom ne može riješiti takav spor, on može, na zahtjev jedne od ugovornih stranaka, biti iznesen radi mirovnog suđenja arbitražnom sudu, čiji će sastav i postupak dogovoriti ugovorne stranke.
3. Obje su ugovorne stranke obvezne pridržavati se i osnažiti odluke koje donese arbitražni sud.

DIO IX.
PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 42.
ODREDBE O ZAHTJEVIMA

1. Na temelju ovog Ugovora ne može se steći pravo na isplatu davanja u razdoblju prije dana njegova stupanja na snagu.
2. Za utvrđivanje prava prema ovom Ugovoru uzimat će se u obzir, u skladu s člankom 29., sva razdoblja osiguranja i razdoblja koja se takvima smatraju, te sva razdoblja zaposlenja i prebivanja izvršena prema zakonodavstvu jedne ugovorne stranke prije dana stupanja na snagu ovog Ugovora.
3. Pravo može biti stečeno na temelju ovog Ugovora i na osnovi osiguranog slučaja koji je nastao prije njegova stupanja na snagu.
4. Svako će davanje, koje nije bilo priznato, ili je bilo obustavljeno ili umanjeno, zbog državljanstva zainteresirane osobe ili njezina prebivanja na području druge ugovorne stranke, na zahtjev te osobe biti priznato, ponovno uspostavljeno ili ponovno određeno počevši od dana stupanja ovog Ugovora na snagu, uz uvjet da ranije utvrđena prava nisu bila osnova za jednokratnu isplatu. Ako zakonodavstvo jedne ugovorne stranke ne predviđa podnošenje zahtjeva za davanje, to davanje može biti priznato i bez podnošenja zahtjeva. Ponovno određivanje davanja ne smije utjecati na smanjenje davanja.
5. Ako je zahtjev iz stavka 4. ovog članka podnesen unutar razdoblja od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Ugovora, prava stečena prema ovom Ugovoru priznat će se od toga dana. Ako je zahtjev iz stavka 4. ovog članka podnesen nakon isteka dvogodišnjeg razdoblja, računajući od dana stupanja na snagu ovog Ugovora, prava koja nisu ostvarena niti su zastarjela priznat će se počevši od dana podnošenja zahtjeva, osim u slučaju primjene povoljnijih odredaba predviđenih zakonodavstvom koje provodi ugovorna stranka.

Članak 43.
IZMJENE

Ovaj Ugovor može biti izmijenjen u bilo koje vrijeme nakon njegova stupanja na snagu.

Članak 44.
STUPANJE NA SNAGU I TRAJANJE

Ovaj se Ugovor sklapa na neodređeno vrijeme nakon dana njegova stupanja na snagu, koji će slijediti nakon što ugovorne stranke razmijene pismena o okončanju odnosnih ustavnih postupaka potrebnih za stupanje na snagu ovog Ugovora. Ugovor će stupiti na snagu prvog dana trećeg mjeseca nakon datuma primitka posljednje obavijesti.

Članak 45.
OTKAZ I PRESTANAK

1. Ovaj Ugovor može biti otkazan na temelju obavijesti koju jedna ugovorna stranka uputi drugoj ugovornoj stranci. Ugovor će prestati biti na snazi 31. prosinca nakon proteka razdoblja od najmanje 12 mjeseci od datuma primitka obavijesti.

2. Otkaz i prestanak ovog Ugovora neće utjecati na prava stečena na temelju njegovih odredaba, kao ni na prava čije je stjecanje u tijeku. Sva pitanja u vezi s budućim davanjima na temelju prava koja su u tijeku stjecanja, u vremenu u kojem Ugovor prestaje biti na snazi temeljem otkazivanja, uredit će nadležna tijela posebnim dogovorom.

Članak 46.
PRESTANAK KONVENCIJE IZ 1977.

1. S danom stupanja na snagu ovog Ugovora, Konvencija o socijalnom osiguranju između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Kraljevine Danske od 22. lipnja 1977., koja je obvezivala Republiku Hrvatsku i Kraljevinu Dansku na temelju državne sukcesije, prestaje važiti u odnosima između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske.
2. Prestanak Konvencije spomenute u stavku 1. ovog članka neće utjecati na prava koja je osoba stekla u skladu s odredbama te Konvencije.

U potvrdu navedenog potpisnici su, propisno ovlašteni od svojih vlada potpisali ovaj Ugovor.

Sastavljeno u dva izvornika u Kopenhagenu dana 21. travnja 2005. godine, na hrvatskom, danskom i engleskom jeziku, pri čemu je svaki tekst jednako vjerodostojan. U slučaju neslaganja u tumačenju engleski će tekst biti mjerodavan.

Za Republiku Hrvatsku

Za Kraljevinu Dansku

ZA REPUBLIKU HRVATSKU

Neven Ljubičić

Ministar zdravstva i socijalne
skrbi Republike Hrvatske

ZA KRALJEVINU DANSKU

Eva Kjer Hansen

Ministrica za socijalna pitanja i
ravnopravnost spolova
Kraljevine Danske

Članak 3.

Provedba ovog Zakona u djelokrugu je središnjih tijela državne uprave nadležnih za rad i zdravstvo.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Ugovor iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi, te će se podatak o njegovom stupanju na snagu objaviti naknadno u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama".

KLASA:
URBROJ:

Zagreb,

HRVATSKI SABOR
PREDSJEDNIK HRVATSKOG SABORA

Vladimir Šeks, v.r.

Obrazloženje

Člankom 1. Konačnog prijedloga Zakona utvrđuje se da Hrvatski Sabor potvrđuje Ugovor o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske, u skladu s odredbom članka 139. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske, čime se iskazuje i formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana potpisanim Ugovorom.

Članak 2. Konačnog prijedloga Zakona sadrži tekst Ugovora o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Kraljevine Danske, u izvorniku na hrvatskom jeziku.

Člankom 3. Konačnog prijedloga Zakona utvrđuje se da je provedba ovog Zakona u djelokrugu središnjih tijela državne uprave nadležnih za rad i zdravstvo.

Člankom 4. Konačnog prijedloga Zakona utvrđuje se da na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Ugovor iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi, te će se podatak o njegovom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Člankom 5. Konačnog prijedloga Zakona propisano je stupanje na snagu Zakona o potvrđivanju ovog Ugovora.